

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ NA TEMAT: „ZMIANY WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW PRZYGOTOWANIA TECHNICZNO-TAKTYCZNEGO NAJWYŻSZEJ KLASY JUDOKÓW W ASPEKTCIE MODYFIKACJI PRZEPISÓW SPORTOWYCH.”

Przepisy sędziowskie stanowią o specyfice każdej dyscypliny sportu. W wyniku ich modyfikacji dochodzi do zmian w obrębie struktury walki sportowej. Aby proces treningowy był dostosowany do zmieniających się wymagań stawianych przed zawodnikami, należy prowadzić obserwację i analizę tych dynamicznych zmian. W ostatnich latach w obrębie dyscypliny olimpijskiej judo dochodziło do wielokrotnych modyfikacji przepisów sportowych. Proces ten nasilił się w 2012 i 2013 r. kiedy to wyeliminowano rzuty polegające na chwytaniu przeciwnika z wykorzystaniem kończyn górnych za kończyny dolne i wprowadzono szereg ograniczeń w walce o uchwyt. Ponadto sędziowie częściej przyznawali kary zawodnikom za pasywną postawę, aby walka stała się bardziej dynamiczna. Te działania powodują konieczność dostosowania metod i środków treningowych do zmieniających się warunków walki sportowej, po to aby osiągnąć odpowiedni poziom przygotowania techniczno-taktycznego zawodników. W związku z tym należy określić skalę zmian wartości wskaźników przygotowania techniczno-taktycznego (PTT) zawodników judo.

Celem badań było określenie zmian wartości wskaźników przygotowania techniczno – taktycznego w wyniku modyfikacji przepisów sportowych walki judo.

Material badawczy stanowili medaliści Igrzysk Olimpijskich w Londynie z 2012 r. i medaliści Mistrzostw Świata w Rio de Janeiro z 2013 r. Analizie poddano 256 walk stoczonych przez 56 zawodników z 7 kategorii wagowych. Średnia wieku badanych zawodników wyniosła $26,32 \pm 3,59$ lat, natomiast wysokość ciała $178,42 \pm 11,48$ cm. Łączny czas analizowanych walk podczas Igrzysk Olimpijskich w Londynie w 2012 r. wyniósł 549 min. i 16 s. Podczas Mistrzostw Świata w Rio de Janeiro w 2013 r. było to 475 min. 52 s. Określono wartości wskaźników przygotowania techniczno-taktycznego wykorzystując

metodę obserwacyjną i graficzną metodę rejestracji walki judo opracowaną przez Adama i wsp. (2005). Analizie porównawczej poddano grupy wskaźników skuteczności, efektywności i aktywności działań technicznych zawodników. Do analizy uzyskanych danych wykorzystano określone testy statystyczne: Test t Studenta, Shapiro-Wilka, kolejności par Wilcoxon, Test U Manna-Whitneya i współczynnik Kappa Cohena. Współczynnik Kappa Cohena dla pięciu losowo zarejestrowanych walk przez niezależnego eksperta judo (posiadającego stopień mistrzowski 7 dan) wyniósł 0,96. Za istotne przyjęto prawdopodobieństwo testowe na poziomie $p < 0,05$, a za wysoce istotne przyjęto prawdopodobieństwo testowe na poziomie $p < 0,01$.

Na podstawie uzyskanych wyników badań w grupie niezależnej stwierdzono istotny statystycznie wzrost wartości wskaźników skuteczności ataku (Sa), ($p = 0,006$), skuteczności końcowej (Sk), ($p = 0,02$), efektywności ataku ($p = 0,02$) i aktywności obrony (Ao), ($p=0,005$). W grupach zależnych stwierdzono istotny statystycznie wzrost wartości wskaźników aktywności ataku ($p = 0,03$) i skuteczności ataku ($p= 0,03$). Ponadto stwierdzono istotne statystycznie skrócenie czasu trwania walki judo. Podczas Igrzysk Olimpijskich w Londynie w 2012 r. średni czas walki wyniósł $281,23 \pm 50,76$ s., natomiast podczas Mistrzostw Świata w Rio de Janeiro w 2013 r. było to $213,29 \pm 39,15$ s. ($p = 0,000001$). Stwierdzono wzrost znaczenia elementów technicznych z grupy ashi waza, które dominowały pod względem skuteczności podczas Mistrzostw Świata w Rio de Janeiro w 2013 r. Wartość wskaźnika skuteczności ataku dla rzutów z grupy ashi waza wyniosła w Londynie 1,89, natomiast w Rio 3,99. Najskuteczniejszym działaniem technicznym okazał się rzut uchi mata, a wartość wskaźnika skuteczności ataku dla tego rzutu wyniósł 1,15. Na podstawie uzyskanych wyników badań zaobserwowano dodatnią zależność wartości wskaźników skuteczności końcowej (Sk) i efektywności obrony (Eo) z zajmowanym miejscem w klasyfikacji generalnej, jak również wykazano ujemną zależność między wskaźnikiem aktywności ataku (Aa) i efektywności ataku (Ea).

Modyfikacje przepisów sportowych walki judo mogły być przyczyną istotnego statystycznie wzrostu wartości niektórych wskaźników przygotowania techniczno-taktycznego.

13.04.2017 *Zmach*